

Κήποι Τουλίπων

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /PЗ/

Дата: 15.04.2017 Брой: 4/2017

Για την πιστή του υπηρεσία στην αυλή του Σουλεϊμάν Α΄ του Μεγαλοπρεπούς, ο διακεκριμένος Αυστροουγγρικός διπλωμάτης Μπουσμπέκ δέχθηκε από τους μυστικούς κήπους του σουλτάνου αρκετούς βολβούς του τυλιπάνθου (*Tulipa*), του υακίνθου (*Hyacinthus*) και της πασχαλιάς (*Syringa*). Με τη βοήθεια του βοτανολόγου Κλούσιους, αυτοί οι εξωτικοί βολβοί εμφανίστηκαν σύντομα στους κήπους των ανακτόρων των Αψβούργων, όπου ο λόγιος κατάφερε να καλλιεργήσει τα φυτά, να αναπτύξει νέα χρώματα και σχήματα του κυπέλλου του τυλιπάνθου και αργότερα να τα διαδώσει και στις Χάγιες Χώρες. Εκεί κέρδισαν τη παγκόσμια φήμη τους. Η λατινική ονομασία *tulipa* προέρχεται από την τουρκική λέξη *tulbent*. Αυτή υποδηλώνει ένα λεπτό ύφασμα που χρησιμοποιείται για την τυλίξιμο του τουρμπανιού του σουλτάνου, το οποίο μοιάζει με το λουλούδι.

Στην εποχή των Αψβούργων

Με τον κίνδυνο να απογοητεύσουμε μερικούς από εσάς που πιστεύετε ότι η πατρίδα του όμορφου λουλουδιού είναι η Ολλανδία, θα σας πούμε για το ταξίδι του από την Κεντρική Ασία, μέσω των μυστικών κήπων του Σουλτάνου Σουλεϊμάν Α΄ του Μεγαλοπρεπούς, μέχρι την Ολλανδία, που είναι η Μέκκα της ποικιλομορφίας του φυτού σε σχήμα και χρώμα.

Αφού πέρασε σχεδόν 6 χρόνια στην Κωνσταντινούπολη ως πρέσβης των Αψβούργων, το 1562 ο Οζιέ Γκιζλέν ντε Μπουσμπέκ επέστρεψε στη Βιέννη, όπου τον περίμενε ανυπόμονα ο φίλος του Κάρολος ντε λ'Εκλύζ (στα λατινικά Carolus Clusius). Ο Φλαμανδός, που θεωρείται υπεύθυνος για την εμφάνιση του όμορφου λουλουδιού στην Ευρώπη, σπούδασε βοτανική και ιατρική στο Παρίσι και το Λονδίνο και, πριν διοριστεί επικεφαλής βοτανολόγος της Αυστροουγγρικής Αυτοκρατορίας, αφιερώθηκε σε ταξίδια που εμπλούτισαν την αξιοσημείωτη συλλογή του από σπάνια είδη φυτών.

Για την πιστή του υπηρεσία στην αυλή του Σουλεϊμάν Α΄ του Μεγαλοπρεπούς, στο τέλος της θητείας του ο Μπουσμπέκ δέχθηκε από τους μυστικούς κήπους του σουλτάνου αρκετούς βολβούς του τυλιπάνθου (Tulipa), του υακίνθου (Hyacinthus) και της πασχαλιάς (Syringa). Αυτά ήταν τα πολυπόθητα δώρα που, με τη βοήθεια του βοτανολόγου Κλούσιους, εμφανίστηκαν σύντομα στους κήπους των ανακτόρων των Αψβούργων. Ο Κάρολος ντε λ'Εκλύζ κατάφερε να καλλιεργήσει τα φυτά, να επιλέξει νέα χρώματα και μορφές και αργότερα να τα διαδώσει και στις Χάγιες Χώρες, όπου κέρδισαν τη παγκόσμια δημοτικότητά τους. Ήταν επίσης ο πρώτος που παρατήρησε τη «νόσο του ψηφιδωτού», που εκδηλώνεται σε όμορφες ανοιχτές ρίγες και γραμμές στα λουλούδια και τα φύλλα. Οι ρίγες προκαλούνται από μόλυνση με ιό που ζει στο πράσινο αφίδι του ροδακινιού.

Στην πραγματικότητα, μέχρι το τέλος του 16ου αιώνα η Ολλανδία είχε γίνει κέντρο καλλιέργειας βολβωδών φυτών, ειδικά των τυλιπάνθων. Η πραγματική μανία για το λουλούδι κλιμακώθηκε το 1637, όταν η αξία ενός μόνο βολβού ήταν 10 φορές μεγαλύτερη από το εισόδημα ενός ειδικευμένου τεχνίτη της εποχής. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, τα πιο ακριβά τυλιπάνθα ήταν αυτά της ποικιλίας «Semper Augustus».

Κήποι του τυλιπάνθου

Ο κήπος της κουζίνας

Σήμερα στο Keukenhof της Ολλανδίας, υπάρχουν παραμυθένια χωράφια, βαμμένα στις ποικίλες αποχρώσεις του τυλιπάνθου μέχρι τον ορίζοντα. Αυτός είναι επίσης ο μεγαλύτερος κήπος βολβωδών λουλουδιών στον κόσμο, γνωστός στο παρελθόν ως κυνήγι του Κάστρου Αινώ, όπου η Κοντέσα Ιακωβίνα της Ολλανδίας ασχολήθηκε προσωπικά με την καλλιέργεια λουλουδιών, μπαχαρικών και βοτάνων. Εξ ου και το όνομα του τόπου – Keukenhof (Ο Κήπος της Κουζίνας). Οι κήποι είναι ανοιχτοί μόνο 2 μήνες το χρόνο την άνοιξη – φέτος

можете να επισκεφτείτε το Keukenhof από 23.03 έως 21.05.2017. Οι κήποι δημιουργήθηκαν το 1949 ως έκθεση Ολλανδών καλλιεργητών τυλιπάνθων.

Η πατρίδα των τυλιπάνθων βρίσκεται κοντά στην πόλη Λίσσε μεταξύ Άμστερνταμ και Χάγης και δέχεται σχεδόν 800.000 επισκέπτες ετησίως. Η έκταση του πάρκου είναι 32 εκτάρια και το μήκος των μονοπατιών είναι 15 χλμ, αρκετό για να χαθείς, τουλάχιστον για λίγο, στον παραμυθένιο κόσμο των τυλιπάνθων.

Μουσείο Τυλιπάνθου στο Άμστερνταμ

Η Εθνική Ημέρα Τυλιπάνθου πραγματοποιείται κάθε χρόνο στο Άμστερνταμ το τρίτο Σάββατο του Ιανουαρίου. Εκείνη την ημέρα εμφανίζεται στην Πλατεία Νταμ ένας κήπος με 200.000 τυλιπάνθα και η σεζόν του τυλιπάνθου ανοίγει επίσημα. Και αν θέλετε να μάθετε περισσότερα για την ιστορία του τυλιπάνθου, το μικρό Μουσείο Τυλιπάνθου στο Άμστερνταμ θα απαντήσει σε όλες τις ερωτήσεις σας.

Φεστιβάλ Τυλιπάνθου στην Κωνσταντινούπολη

Σε μια από τις πρώτες πατρίδες του τυλιπάνθου – την Κωνσταντινούπολη, κάθε άνοιξη πραγματοποιείται το πολύχρωμο Φεστιβάλ Τυλιπάνθου. Τον Απρίλιο η πόλη βυθίζεται στους πολύχρωμους κήπους του βολβωδού φυτού. Τα τυλιπάνθα είναι παντού – σε πάρκα, ιδιωτικούς κήπους, πανηγύρια και εκθέσεις. Οι πιο εντυπωσιακές προβολές τυλιπάνθων μπορούν να δουν στο Πάρκο Εμιργάν, στο Πάρκο Γκιουλχάνε και στο Πάρκο Γιλντίζ στο ευρωπαϊκό τμήμα της Κωνσταντινούπολης. Οι κήποι τυλιπάνθων ήταν διάσημοι μέχρι τον 18ο αιώνα, όπου κατά τη διάρκεια μιας εξέγερσης η πόλη έχασε τα πολύχρωμα βολβούς της. Στην εποχή μας το φεστιβάλ έχει αποκατασταθεί και το 2017 θα πραγματοποιηθεί για 12η συνεχόμενη φορά.

Ο τυλιπάνθος ταξίδεψε τον μακρύ δρόμο προς τη δόξα από τα ψηλά βουνά της Κεντρικής Ασίας, μέσω των διάσημων κήπων του Σουλτάνου Σουλεϊμάν Α΄ του Μεγαλοπρεπούς, τις γαίες των Αψβούργων και έφτασε στην Ολλανδία, που τον ανακήρυξε εθνικό της σύμβολο. Σήμερα η χώρα είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας λουλουδιών και ελέγχει σχεδόν το 80% του εμπορίου τυλιπάνθων.